

Multifaktoriell ohälsa och sjukdom

Multifactorial Illness and Disease

6 högskolepoäng

6 credits

Ladokkod: B1SU01

Revision: 6.2

Fastställt av: Utskottet för utbildningar inom vård- och polisarbete 2024-02-21

Gäller från: VT 2024

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Medicinsk vetenskap (G2F)

Utbildningsområde: Medicin

Ämnesgrupp: Medicin

Förkunskapskrav: Följande avslutade och godkända kurser som ingår i Sjuksköterskeutbildning 180 högskolepoäng, förkunskapskrav för behörighet till termin 5:

- *Introduktion till vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad, 15 hp*
- *Humanbiologi, 15 hp*
- *Somatisk ohälsa och sjukdom, 9 hp*
- *Farmakologi och läkemedelsräkning, 7,5 hp*
- *Mikrobiologi och vårdhygien, 4,5 hp*
- *Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad I, 9 hp*
- *Kliniska färdigheter, 4,5 hp*
- *Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad II, 10,5 hp*
- *Omvårdnad med inriktning mot sjuksköterskans profession I, 9 hp*
- *Psykisk hälsa, ohälsa och sjukdom I*

Dessutom ska följande delmoment vara avslutade och godkända:

- Verksamhetsförlagd utbildning, 6 hp, i kursen *Psykisk hälsa, ohälsa och sjukdom II*, 9 hp
- Verksamhetsförlagd utbildning, 9 hp i kursen *Omvårdnad med inriktning mot sjuksköterskans profession II*, 12 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen fördjupar medicinska kunskaper inom sjuksköterskans kompetensområde för att kunna förstå multifaktoriella samband som har betydelse för hälsofrämjande, förebyggande och komplex vård såväl som för hållbar utveckling. I kursen studeras olika etiologiska mekanismer som kan resultera i en svikt i ett eller flera organsystem. Vidare behandlas olika samband relaterade till livsstil, ökad ålder och läkemedelsbehandling som konsekvens till multifaktoriell ohälsa och sjukdom. Sjuksköterskans ansvar betonas i att observera och upptäcka orsakssamband, sprida kunskap samt upptäcka skadlig läkemedelsbehandling för att därigenom förhindra multifaktoriell ohälsa och sjukdom.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

1. Kunskap och förståelse

1.1 redogöra för multifaktoriella samband i relation till multifaktoriell ohälsa och sjukdom,

1.2 redogöra för livsstilens betydelse för hälsa och hur en obalans kan resultera i multifaktoriell ohälsa och sjukdom,

1.3 redogöra för betydelsen av genetiska faktorer och ökad ålder som riskfaktor till multifaktoriell ohälsa och sjukdom,

- 1.4 redogöra för risker med polyfarmaci till äldre och dess konsekvenser för individ, samhälle, ekonomi och miljö,
1.5 redogöra för risker med felaktig förskrivning av läkemedel till äldre och dess konsekvenser för individ, samhälle, ekonomi och miljö,
1.6 redogöra för det vårdande samtalets betydelse i samband med multifaktoriell ohälsa och sjukdom.

2. Färdighet och förmåga

- 2.1 identifiera etiologiska riskfaktorer med aspekter på genetiska faktorer, ålder, kostvanor, fysisk aktivitetsnivå, sömnvanor samt läkemedelsbruk som konsekvens till multifaktoriell ohälsa och sjukdom,
2.2 identifiera behovet av förebyggande vårdinsatser och behandlingar vid multifaktoriell ohälsa och sjukdom som kan skapa hållbarhet avseende individers hälsa, samhällsekonomi och miljö.
2.3 med utgångspunkt i det vårdande samtalet undervisa patienter, närstående och medarbetare om multifaktoriell ohälsa och sjukdom i syfte att främja hälsa och motverka sjukdom,
2.4 tillämpa delar av klinisk forskning som berör multifaktoriell ohälsa och sjukdom,
2.5 skriva och bearbeta en text enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av korrekt, vetenskaplig källhänvisningsteknik där olika perspektiv på en kursspecifik fråga belyses.

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1 granska normer och värderingar i samhället i relation till multifaktoriell ohälsa och sjukdom,
3.2 värdera betydelsen av multifaktoriell ohälsa och sjukdom i relation till hållbar utveckling, för individ, samhälle och miljö,
3.3 granska multifaktoriell ohälsa relaterat till genus, ålder, etnicitet och socioekonomiska förhållanden,
3.4 värdera konflikter mellan ekonomiska, sociala och ekologiska faktorer vid vård av patienter med multifaktoriell ohälsa och sjukdom.

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av

- Föreläsningar
- Laborationer

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

Individuell tentamen

Lärandemål: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2, 2.3

Högskolepoäng: 4,5

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Individuell inlämningsuppgift

Lärandemål: 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4

Högskolepoäng: 1,5

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

För betyget Godkänt på hel kurs krävs minst Godkänt betyg på samtliga moment. För betyget Väl godkänt krävs dessutom Väl godkänt på individuell tentamen.

Varje examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första examinationstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade ”uppsamlingstentamen” erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.

Student som underkänts två gånger i examination, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska men kurslitteratur på engelska kan förekomma.

Berglund, M. & Ekebergh, M. (2019). *Reflektion i lärande och vård - en utmaning för sjuksköterskan*. Studentlitteratur. 360 s. Kap. 12, ss. 253-270

Blomqvist, K., Edberg, A., Ernsth Bravell, M., & Wijk, H. (2024). *Omvårdnad & äldre*. Studentlitteratur. 150 s.

Grundy, S. M. (2016). Metabolic syndrome update. *Trends in cardiovascular medicine*, 26, ss. 364-373.
DOI: 10.1016/j.tcm.2015.10.004

Kragh, Annika, Eriksson, Tommy & Midlöv, Patrik (2022). *Äldres läkemedelsbehandling: orsaker och risker vid multimedcinering*. Tredje upplagan Studentlitteratur. 150 s.

Nyström, F.H., Berne, C. & Nilsson, P.M. (red.) (2019). *Diabetes och metabola syndromet*. 2. uppl., Lund: Studentlitteratur. 130 s

Wahlund, L-O. (red.) (2020). *Geriatriboken*. Liber. 120 s.

Yrkesföreningar för fysisk aktivitet. (2021). *FYSS 2021. Fysisk aktivitet i sjukdomsprevention och sjukdomsbehandling*. 4. uppl., Stockholm: Läkartidningen Förlag AB. 250 s.

Därutöver kan ytterligare artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma.

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Studenter har rätt att vara representerade i akademinns beredande och beslutande organ.

Övrigt

Obligatorisk kurs i *Sjuksköterskeutbildningen* 180 högskolepoäng.

Plagiatkontroll

Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.